

ÖĞRENCİLER YÖNÜNDEN TAZMİNAT HESAPLARIYLA İLGİLİ YARGITAY KARARLARI

Davacıların trafik kazasında ölen oğullarının üniversite son sınıf öğrencisi olmasına göre, Mimarlık Fakültesini bitirdikten sonra alacağı ücret üzerinden destek tazminatı hesaplanmak gerekir.

Davacılar, İstanbul Teknik Üniversitesi Mimarlık Fakültesi son sınıf öğrencisi olan oğullarının trafik kazasında ölümü nedeniyle destekten yoksun kalma ve manevi tazminata hükmedilmesini istemişlerdir. Yerel mahkemece, desteğin öğrenciliğinin yanı sıra, ayrıca hizmet sözleşmesi ile Sinan Yapı Endüstri Ticaret ve Sanayi A.Ş.de çalıştığı saptandığından bu ücret üzerinden destek tazminatı hesaplanmış ve hükmedilmiştir. Hesaba esas alınan ücret, desteğin öğrenci iken çalıştığı işyerinden aldığı ücret olup, okuduğu sınıf, süre ve mesleği itibarıyla öğrenimini bitirdikten sonra emsallerine göre alacağı ücret belirlenerek, bu ücret üzerinden destek tazminatına hükmetmek gerekirken, desteğin öğrenciyken çalıştığı işyerinden kazandığı ücret üzerinden belirlenen miktara hükmedilmesi usul ve yasaya aykırı olup bozmayı gerektirmiştir.

(4.HD. 12.06.2002, 1966-6276)

Davacının yolcu olan kızının üniversite öğrencisi olmasına göre, bu öğretim durumu göz önüne alınarak zarar hesabı gerekirken, asgari ücret üzerinden hesap yapılması doğru değildir.

Davacı, davalılardan Ali'nin kullandığı araçta yolcu olan kızının trafik kazası sonucu öldüğünü ve kızının ODTÜ kimya bölümünde okuduğunu ileri sürerek tazminat isteminde bulunmuştur. Alınan bilirkişi raporunda ölen kızın gelirinin asgari ücret üzerinden hesap edildiği anlaşılmış ve davacı bu rapora itiraz etmiş ve alınan ek raporda da bu itiraz reddedilmiştir. Davacının kızının öğrenci bulunduğu ve okulu bitirmesinin mümkün olduğu ve aksine de delil getirilmediğine göre, mahkemece, ölen kızın okulu bitirmesi durumunda gelirinin yüksek olacağı göz önüne alınarak, yeniden oluşturulacak uzman bilirkişilerden rapor alınması ve sonucu çerçevesinde karar verilmesi gerektiğinden, davacının temyiz itirazlarının kabulü ile hükmün bozulması gerekmiştir.

(11.HD.27.09.1993, 6543-5906)

Davacının desteğinin üniversite öğrencisi olmasına göre, ilerde okulunu bitirdiği gündeki ücreti, emsallerine göre belirlenip tazminatın buna göre hesaplanması gerekir.

Dava, trafik kazasından doğan destekten yoksun kalma ve manevi tazminat istemine ilişkindir. Olayda yaşamını yitiren davacının desteğinin üniversite öğrencisi olduğu anlaşılmaktadır. Bu olgu, desteğin ilerde üniversite mezunu olabileceğine ilişkin güçlü bir belirtidir. Bu durumda desteğin üniversiteyi bitirdiği gündeki ücreti, emsallerine göre belirlenip, tazminat miktarının buna göre hesaplanması gerekir. Mahkemece, bu yolla araştırma yapılmadan, asgari ücrete göre düzenlenen hesap raporunun esas alınmış olması doğru görülmediğinden kararın bozulması gerekmiştir.

(4.HD. 19.06.2000, 3810-5975)

Ölen gencin açıköğretimde okuduğu, yüksek öğrenimini tamamladığında asgari ücretin üzerinde bir gelire sahip olacağı, gördüğü öğrenime uygun bir kurumda görev alacağı veya serbest çalışarak kazanç elde edeceği göz önüne alınarak tazminat hesaplanmalıdır.

Ölenin Açıköğretim Kurumuna devam ettiği, öğrenim durumunda okula devam zorunluluğu bulunmaması nedeniyle babasının parçacı dükkanında çalıştığı toplanan delillerden anlaşılmaktadır. Bu durumda ailesinin sosyal ve ekonomik durumu da göz önünde bulundurulduğunda yüksek öğrenimini tamamlayacağını ve gördüğü öğrenime uygun bir kurumda görev alacağını veya serbest çalışarak hayatını kazanacağını kabul etmek gerekir. O takdirde ise, öğrenimini tamamladıktan sonraki hayat süreci içinde asgari ücretin üstünde bir gelire sahip olacaktır. Bu husus gözden kaçırılarak, davacılar destek olacağı sürede, asgari ücret düzeyinde bir kazancı olacağı yolundaki yanılığa dayalı bilirkişi raporuna itibar edilmesinde isabet görülmemiştir.

(19.HD.01.02.1996, 7311-857)

Üniversite öğrencisi desteğin trafik kazasında ölümü nedeniyle açılan davada, tazminatın ilerde alabileceği ücrete göre hesaplanması gerekir.

Dava, trafik kazası nedeniyle destekten yoksun kalma tazminatı istemine ilişkindir. Davacıların oğlu olan desteğin üniversite öğrencisi olduğu anlaşılmaktadır. Davacı vekili, 30.11.1999 tarihli oturumda "desteğin ölümünden önce asgari ücret üzerinden geliri bulunduğunu kabul ediyorum" şeklinde imzalı beyanda bulunmuştur. Hükme dayanak yapılan 27.09.2000 tarihli bilirkişi raporunda desteğin 01.01.2001 tarihinde aktif meslek yaşamına başlayacağı kabul edilerek bu tarihten itibaren asgari ücretin 4,36 katı gelir elde edeceği varsayımıyla dava anne ve babanın destekten yoksun kalma zararı hesaplanmıştır. Davacı vekilinin 30.11.1999 tarihli oturumdaki beyanı ele alınıp değerlendirildiğinde desteğin üniversiteyi bitireceği tarihe kadarki dönemde asgari ücretten gelir elde edeceğinin beyan edilmiş olduğu, mezuniyetten sonraki dönemin amaçlanmadığı sonucuna varılmaktadır. Davacı vekilinin bu beyanının hatalı değerlendirilmek suretiyle kararın bozulması yerinde bulunmadığından, adigeçen davacıların "karar düzeltme" isteklerinin kabulü gerekmiştir.

Ne var ki hükme esas alınan 27.09.2000 tarihli bilirkişi raporunun ikinci sayfasının beşinci bendinde rapor tarihine kadar olan dönemde (desteğin üniversite öğrencisi olacağı dönemde) asgari ücret esas alınarak zarar hesaplandığı belirtilmesine rağmen, rapora ekli tablonun birinci bendinde aynı dönem için geliri bulunmadığının belirtilmesi çelişki oluşturduğundan, bu çelişki giderilmeden karar verilmesi bozmayı gerektirmiştir.

(4.HD. 18.03.2002, 1794-3109)

Endüstri meslek lisesi elektrik bölümünü bitirmiş elektrik tesisat işçisinin asgari ücretle çalışmayacağı kabul olunarak, yöntemince gerçek ücreti belirlenmelidir.

Zararlandırıcı sigorta olayına maruz kalan sigortalının tazminatının hesaplanmasında, gerçek ücretin esas alınması koşuldur. Öte yandan gerçek ücretin ise, işçinin kıdemi ve yaptığı işin özelliği ve niteliğine göre işçiye ödenmesi gereken ücret olduğu, işyeri ve sigorta kayıtlarına geçmiş ücret olmadığı Yargıtay'ın yerleşmiş görüşlerindedir.

Somut olayda, davacı işçinin Endüstri Meslek Lisesi elektrik bölümü mezunu elektrik tesisat işçisi olup, bu nitelikte işçinin asgari ücretle çalışmasının hayatın olağan akışına ve yaşam deneyimlerine uygun düşmeyeceği, giderek, sigorta müfettişinin asgari ücret üzerinden yapmış olduğu saptamanın gerçeği yansıtmadığı açık seçiktir.

Yapılacak iş, davacı işçinin elektrik tesisat işçisi olduğu ve asgari ücretle çalışmayacağı kabul edilerek, yöntemince gerçek ücretini belirlemek, bu ücret esas alınarak tazminatı yeniden hesaplamak ve Kurum tarafından hüküm tarihine en yakın tarihe göre hesaplanan peşin sermaye değerini zarardan indirmek ve sonucuna göre bir karar vermektir. Mahkemece, bu maddi ve hukuki olgular göz önünde tutulmaksızın yazılı şekilde hüküm kurulması usul ve yasaya aykırı olup bozma nedenidir. O halde, davacının bu yönleri amaçlayan temyiz itirazları kabul edilmeli ve hüküm bozulmalıdır.

(21.HD. 26.09.2000, 5270 – 6115)

Meslek lisesi mezununun kalfalık ve ustalık dönemlerinde alabileceği ücret belirlenerek tazminatın hesaplanması gerekir.

Tren kazasında sol bacağına kaybetmesi nedeniyle maddi ve manevi tazminat davası açan davacının, kazadan önce sınavını kazandığı meslek okuluna kaydını yaptırıp, olağan koşullarda mezun olarak su tesisatı ve kalorifer ustası olacağı varsayılarak anılan meslek sahibinin geliri baz alınarak davacının maddi zararının hesaplatılması ilke olarak doğru ise de, Meslek Lisesi mezunu bir kişinin hemen usta sıfatı kazanamayacağı, belli deneyim sürecinden sonra bu aşamaya gelebileceği hakkındaki hayat gerçeği gözetilerek, gerektiğinde ilgili meslek kuruluşundan da sorulup kalfalık döneminin olağan süresi saptandıktan sonra, davacının maddi zararının kalfalık ve ustalık dönemlerindeki muhtemel gelirlerine göre hesaplatılması gerekirken, davacının mezun olur olmaz usta sıfatı ve buna bağlı gelir düzeyine sahip olacağı varsayımı ile hesaplanan bilirkişi raporu doğrultusunda hüküm kurulması doğru bulunmamış, kararın bu bakımdan davalı yararına bozulması gerekmiştir.

(11.HD. 15.11.2001, 6484-9025)

Öğrencilerin destek görme süreleri

Dosyadaki bilgi ve belgelerden, davacılar Saliha'nın Sağlık Meslek Lisesi öğrencisi olduğu, diğer davacı Celalettin'in ise İlköğretim Okulunda öğrenim gördüğü anlaşılmasına göre, mevcut ortam itibarıyla yüksek öğrenim görecekleri veya öğrenimlerini daha ileri yaşlara kadar sürdürebilecekleri varsayılarak 22 yaşına kadar destek alabilecekleri kabul edilmeli, destekten yoksun kalma zararı bu yaşa göre hesaplanmalıdır. Anılan olgular gözetilmeden adı geçen davacıların 18 yaşına geldiklerinde çalışmaya başlayacakları düşüncesiyle hesaplanan tazminatın hüküm altına alınması usul ve yasaya aykırıdır. (4.HD. 15.01.2001, 9307-102)